

Οι Βλάχοι και η ελληνική καταγωγή και ταυτότητά τους (βίντεο)

Οι Βλάχοι συνιστούν ένα σημαντικό κομμάτι του Ελληνισμού, παρόλο που η καταγωγή τους αμφισβητείται πανταχόθεν. Οι ίδιοι οι Βλάχοι, όμως, καθώς και μία μεγάλη μερίδα επιστημόνων, διατρανώνουν την ελληνική τους καταγωγή.

Αλλά ας δούμε από πού προέρχεται το όνομά τους.

Κατ' αρχάς η λέξη «βλάχος» επιδέχεται διάφορες ερμηνείες, όπως ορεσίβιος, νομάς, άξεστος, βοσκός, κλπ.

Η πρώτη, ωστόσο, ερμηνεία της λέξης είναι ο κάτοικος της Βλαχίας. Υπάρχουν πολλές εκδοχές για την ετυμολογία του ονόματός τους, μεταξύ των οποίων και οι ακόλουθες:

- Από την γερμανική λέξη *walechen*, που σημαίνει τον ξένο, τον αλλοεθνή, τον μη Γερμανό, δηλαδή. Οι Γερμανοί συνήθιζαν να αποκαλούν έτσι κυρίως τους Λατινόφωνους πληθυσμούς.
- Από το σλαβικό *vlah* με την ίδια ακριβώς προαναφερθείσα σημασία.
- Από τον αιγυπτιακό όρο *φελάχ*, που ερμηνεύεται ως αγρότης.
- Από την λέξη *Volcae*, κέλτικη φυλή, γειτονική προς τα γερμανικά φύλα.
- Από την συνένωση δύο λατινικών λέξεων: *valle* (κοιλάδα) + *aqua* (νερό). Η εν λόγω εκδοχή αναφέρεται προφανώς στους κτηνοτρόφους εκείνους που έβοσκαν τα κοπάδια τους κοντά στο νερό.
- Από το λατινικό *villicus*, που σημαίνει αγρότης.
- Από την αρχαία ελληνική λέξη *βληχή*, η οποία σήμαινε το βέλασμα και προερχόταν από το ρήμα *βληχάομαι-ῶμαι* (βελάζω). Εξ' ου και *βλάχος-α* στην Δωρική Διάλεκτο, κατά την οποία το -η- τρέπεται σε -α-.

Δεν βελάζει φυσικά ο άνθρωπος αλλά όταν θέλει ο βοσκός είτε να οδηγήσει είτε να εντοπίσει τα κοπάδια του μιμείται την φωνή τους.

Απ' όσο γνωρίζουμε η συγκεκριμένη λέξη βρισκόταν σε χρήση στην Αττική Διάλεκτο, πολύ νωρίτερα από την Λατινική, την Σλαβική και άλλες ξένες γλώσσες.

Χρησιμοποιούνταν, μάλιστα από πλειάδα αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων, μεταξύ των οποίων ο Όμηρος, ο Θεόκριτος, ο Ευριπίδης, ο Αριστοφάνης, γεγονός που οδηγεί στο συμπέρασμα πως η λέξη «βλάχος» αναφερόταν σε κτηνοτρόφους που κατοικούσαν κατά βάση στην κυρίως Ελλάδα αλλά μετακινούνταν συχνά.

Γι' αυτό μέχρι και σήμερα κατοικούν ακόμη και στην Αλβανία, την Ρουμανία, την Βουλγαρία και αλλού.

Ωστόσο, πολλοί είναι αυτοί που διεκδικούν την καταγωγή τους και επίσης πολλοί είναι και αυτοί που στοχεύουν στην δημιουργία Βλαχικής Μειονότητας εντός του Ελλαδικού χώρου.

Έτσι, άλλοι ισχυρίζονται πως επρόκειτο για Ρωμαίους κτηνοτρόφους, άλλοι ότι είναι απόγονοι των Ιλλυρίων, άλλοι πως ήταν Έλληνες γηγενείς, που εκλατινίστικαν από τους Ρωμαίους τον καιρό της κυριαρχίας τους, κλπ κλπ κλπ...

Οι Βλάχοι τους απαντούν πως είναι Έλληνες και σε καμία περίπτωση δεν αποτελούν μειονότητα!

Υπάρχει όμως και η μερίδα εκείνων, οι οποίοι υποστηρίζουν πως οι Βλάχοι ζούσαν σε Θεσσαλία, Ήπειρο και Μακεδονία. Άλλωστε επί Βυζαντινής Αυτοκρατορίας η Αιτωλοακαρνανία ονομαζόταν Μικρή Βλαχία!

Απλώς επί Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας αποτέλεσαν μέρος της αχανούς επικράτειας των Ρωμαίων, όντας μάλιστα και επικεφαλής σε θέματα δημόσιας διοίκησης, τακτική που συνήθιζαν οι Ρωμαίοι.

Συνήθιζαν, δηλαδή, ειδικά στα ελληνικά εδάφη, να τοποθετούν επικεφαλής τους ίδιους τους Έλληνες, προκειμένου να αποφύγουν οποιοδήποτε ενδεχόμενη αντίδραση. Αναλόγως και οι Βλάχοι, οι οποίοι αναγκάστηκαν από τους Ρωμαίους να υιοθετήσουν την λατινική γλώσσα και, παρά την σθεναρή τους αντίσταση, κατέληξαν σε διγλωσσία, που υφίσταται ως σήμερα.

Ο Βυζαντινός Χρονογράφος Ιωάννης ο Λυδός στο βιβλίο του «Περὶ τῶν ἀρχῶν τῆς Ρωμαίων Πολιτείας» (261,68 έκδ. Βόννης) γράφει:

«Υπήρχε αρχαία συνήθεια, σε όσα συνέβαιναν στις διοικήσεις των επαρχιών και ίσως ακόμη και στις άλλες κρατικές υπηρεσίες, να κοινοποιούνται στην φραστική διατύπωση των Λατίνων (...) και σε όσα πάλι συνέβαιναν μέσα στη Βαλκανική Χερσόνησο, οι κάτοικοί της, παρά το γεγονός ότι ήταν Έλληνες στην πλειονότητά τους, μιλούσαν ωστόσο στη Λατινική γλώσσα, και προπαντός όσοι ασκούσαν δημόσιο επάγγελμα».

Αλλά και ο Καθηγητής Αρχαιολογίας Bruno Helly αναφέρει: «Από τις επιγραφές προκύπτει ότι από τον 1ο αι. π.Χ. πολλαπλασιάζονται οι Έλληνες που φέρουν λατινικά ονόματα (...) φαίνεται ότι σταδιακά συγκροτήθηκε όχι μόνο στις πόλεις αλλά και στην ύπαιθρο μια κατηγορία Θεσσαλών βαθύτερα επηρεασμένη από τη λατινική γλώσσα.

Κύρια γλώσσα τους όμως ήταν η ελληνική, γεγονός που το πιστοποιεί η παντελής απουσία οτιδήποτε γραπτού στα βλάχικα, καθώς την συγκεκριμένη διάλεκτο την χρησιμοποιούσαν μόνο στον προφορικό λόγο! Έγραφαν, δηλαδή, μόνο ελληνικά!

Η συγγένεια των βλαχικών με τα ρουμανικά δεν έγκειται σε τίποτα άλλο παρά στην επιρροή της δεύτερης γλώσσας από αυτήν των Βλάχων, που μετανάστευσαν από τον Νότο προς τον Βορρά κατά την Βυζαντινή και Οθωμανική εποχή.

Οι ίδιοι οι Βλάχοι αυτοαποκαλούνται Αρμάνοι, ονομασία που προέρχεται από την λατινική λέξη Romanus (Ρωμαίος πολίτης). Άλλες ονομασίες είναι το Κουτσόβλαχος, (κάτοικος της Μικρής Βλαχίας-Αιτωλοακαρνανίας), Μεγαλόβλαχος (κάτοικος της Μεγάλης Βλαχίας-Θεσσαλίας), κ.α.

Επί Τουρκοκρατίας οι Βλάχοι συνέβαλαν τα μέγιστα στον Εθνικοαπελευθερωτικό Αγώνα και ανέδειξαν λαμπρές προσωπικότητες, όπως ο Ρήγας Φεραίος, οι οπλαρχηγοί Χατζηπέτρος και Ολύμπιος, ο Αβέρωφ, ο Ζάππας και πολλοί άλλοι.

Όσον αφορά το σήμερα, οι Βλάχοι ζουν διασκορπισμένοι σε πολλά σημεία, σημειώνουν μεγάλη επιτυχία στο εμπόριο και την κτηνοτροφία και διαφυλάττουν ζωντανή την ελληνική παράδοσή τους, μέσα από τους κυκλικούς χορούς, την μουσική (κλαρίνο, λαούτο, ντέφι) και τα ήθη και έθιμά τους.

